

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.447/2011/4. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Fekete Zoltán ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek, - dr. Molnár István Vince ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti lakos alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2011. május 31. napján kelt 2.P.20.478/2011/6. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja** azon helyesbítéssel, hogy a felperest terhelő elsőfokú eljárási illeték 895.700,-(Nyolcszázkilencvenötezer-hétszáz) Ft.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000,-(Egyszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes külön felhívásra az államnak 895.700,-(Nyolcszázkilencvenötezer-hétszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket megtéríteni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes keresetében kártérítés jogcímén 14.927.900,-Ft és ezen összeg után 2003. június 29. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy tulajdonát képezte a **(XY)** forgalmi rendszámú Fiat Ducato típusú személygépkocsi és a Csongrád Megyei Bíróság mint Cégbíróság által Cg.(...) szám alatt bejegyzett **("G" Kft.)** 30 % üzletrésze. A **(helység neve)**-i Városi Bíróság a 27.B.2023/2005. számú büntető eljárásban megállapította, hogy az alperes a személygépkocsi tulajdonjogát aláírásának meghamisításával ruházta át a **("S" Kft.)** részére, és az ugyanilyen módon készült adásvételi szerződéssel az üzletrészt **(személy 1)** nevére íratta át. A gépkocsi 3.5000.000,-Ft az üzletrész 11.427.900,-Ft forgalmi értéket képviselt.

Az alperes a kereset elutasítása iránt előterjesztett ellenkérelmében elsődlegesen elévülési kifogással élt. Érdemi védekezésében előadta, a büntető eljárás irataiból

megállapíthatóan a vállalkozáshoz a felperes csak a nevét adta és alkalmazottként tevékenykedett, de az alapításához készpénzzel nem járult hozzá.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. A 27.B.2023/2005. számú büntető ügy irataiból megállapította, a per tárgyává tett cselekményeket az alperes 2003. július 28. napján és 2003. május 10. napján követte el. A felperes a 2004. július 8. napján kelt büntető feljelentésben úgy nyilatkozott, hogy ebben az évben szerzett tudomást arról, hogy a két szerződést helyette más írta alá. A nyomozó hatóság az ügyben írásszakértőt rendelt ki, és a 2005. január 19. napján készült szakértői véleményből kitűnik, hogy az alperes írta alá a felperes nevét az adásvételi szerződéseken. A nyomozó hatóság értesítette a felperest a szakértő kirendeléséről. Az alperes büntetőjogi felelősségét a büntető ügyben eljáró bíróság 34. sorszámú, 2007. július 25. napján jogerőre emelkedett ítéletével állapította meg. A **(helység neve)**-i Városi Ügyészség az alperessel szemben jelentős kárt okozó üzletszerűen, folytatólagosan elkövetett csalás büntette és nagyobb kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette miatt, valamint közokirattal visszaélés vétsége miatt indult nyomozást megszüntette. A határozat indokolása szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem cáfolható az az alperesi védekezés, amely szerint a gépkocsi megvásárlását saját pénzből finanszírozta. Az üzletrész adásvételével kapcsolatosan sem lehet kétséget kizáróan következtetni arra, hogy a kft megalakulásakor a felperes a reá eső üzletrész értékének megfelelő befizetést eszközölt volna. A határozattal szemben benyújtott panaszt a Csongrád Megyei Főügyészség 2005. november 9. napján kelt B.3426/2004/5-I. számú határozatával utasította el arra történt hivatkozás mellett, hogy a kft a felperes anyja és élettársa, az alperes családi vállalkozása volt, és nem tisztázható, hogy ki, milyen összegű vagyoni hozzájárulást nyújtott a cég működtetéséhez. Az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes követelését az elévülési határidőn belül érvényesítette-e a bíróság előtt. Megállapította, hogy a 2011. március 9. napján előterjesztett kereset az elévülési határidőn túl érkezett a bírósághoz, mert a felperes követelését 2008. július 28., illetőleg 2008. május 10. napjáig érvényesíthette. A Ptk. 326. § (2) bekezdése alapján utalt arra, hogy a büntető eljárás ideje alatt az elévülés nyugodott, azonban az írásszakértői vélemény folytán egyértelművé vált, hogy a per tárgyát képező két szerződést az alperes írta alá a felperes nevében és a büntető ügyben hozott ítélet 2007. július 26. napján jogerőre emelkedett. Miután az elévülési idő a büntető ügyben hozott jogerős döntés meghozataláig nem telt le, a nyugvás hatályának megszűnése után a felperes a követelését határidőben érvényesíthette volna. Az elévülés joghatása folytán a felperesi követelés bírósági úton nem érvényesíthető, ezért az elsőfokú bíróság a felperes kártérítési igényét érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, kérte annak hatályon kívül helyezését, avagy a keresete szerinti megváltoztatását. Jogi érvelése szerint az elsőfokú bíróságnak a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján előzetesen tájékoztatnia kellett volna az elévülés megszakadására vonatkozó nyilatkozattétel lehetőségéről és evonatkozásban fel kellett volna hívni a bizonyítékai előterjesztésére. Az ügyben elsődlegesen a követelés alperes által történt elismerésének van jelentősége, amely

alakszerűséghez nem kötött. Hivatkozott arra, hogy anyja, **(személy 2)** az alperessel folytatott élettársi kapcsolat megszakítását követően peren kívüli megállapodásra törekedett és ennek során az ő követelését is bevonta az egyezkedésbe. Ezt bizonyítja a 2004. május 18. napján kelt, **(személy 2)** jogi képviselője által az alperes jogi képviselőjéhez küldött levél. 2004. július elején az alperes meglátogatta őket lakásukban, ahol jelen volt a **(„G” Kft.)** korábbi dolgozója **(személy 3)** is. Látva az alperes érkezését, a nappaliba húzódott be. Az alperes, aki nem tudott **(személy 3)** jelenlétéről, szóváltás közben elismerte a követelést, azonban kijelentette, hogy a kárát nem fogja megtéríteni. **(személy 3)** a nyitott ajtón keresztül mindent hallott, és igazolni tudja a tartozás-elismerést, ezért a tanúkénti meghallgatását kérte. Lényeges körülménynek tartotta továbbá, hogy a P.20.205/2006. számú perben, amely **(személy 2)** és az alperes között volt folyamatban, csatolásra került a 2009. március 17. napján kelt engedményezési szerződés. A szerződés tartalmazza, hogy az alperessel szembeni követelését anyjára engedményezte. Álláspontja szerint az elévülést megszakította az alperes 2004. július hónapban tett elismerő nyilatkozata, valamint ismételten megszakította az engedményezési szerződés. Hivatkozott továbbá egyéb, az elévülést megszakító eseményekre. Ilyenként utalt a P.20.250/2006. számú perben 2007. február 9. napján történt tanúkénti meghallgatására, amelynek során nyilatkozott a közös gazdasági tevékenységből eredő vagyoni igényéről. A tárgyaláson az alperes jelen volt, a bíróság a tanúvallomást közokiratba foglalta, arról az alperes nyomban tudomást szerzett, így az írásbeli felszólításnak minősül. Ezen túl 2004. július 8. napján polgári jogi igényét a büntető eljárásban érvényesítette, amely a követelés bírósági úton való érvényesítésének minősül. Erre figyelemmel az elévülés 2009. július 8. napján következett volna be, azonban a 2009. március 17. napján kelt engedményezési szerződés folytán az elévülés jogkövetkezményei nem álltak be. Mindezek alapján több olyan esemény is volt, amely az elévülést ismételten megszakította, így a bírósági igényérvényesítés megtörtént az arra nyitva álló határidő alatt.

Az alperes ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint a felperes tévesen hivatkozik az elévülés megszakadására. **(személy 2)** képviseletében eljáró ügyvéd kizárólag az ő nevében kívánt igényt érvényesíteni. Az ismeretlen tettes elleni feljelentés nem minősül bíróság előtti igényérvényesítésnek. A felperes 2007. február 9. napján kelt tanúvallomása sem tekinthető vele szemben elévülés megszakadását eredményező tényezőnek.

A fellebbezés **megalapozatlan.**

A felperes eljárásjogi kifogása szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségének. A Polgári perrendtartásnak az alapelvek között elhelyezett 3. § (3) bekezdés utolsó mondata valóban a bíróság kötelezettségévé teszi a peres felek tájékoztatását. Az alapelvi szintű és keret jellegű

szabályozás folytán ennek idejére, esedékességére nézve azonban csupán azt tartalmazza, hogy a tájékoztatásnak előzetesnek kell lennie. Ugyanakkor nem tartalmaz közvetlen rendelkezést arra nézve, hogy e kötelezettségnek a bíróság közelebbről mikor köteles eleget tenni. Ezért ennek meghatározása során abból kell kiindulni, hogy az előzetes tájékoztatásnak a bizonyításra szoruló tényekre, a bizonyítási teherre és a bizonyítás sikertelenségének következményeire kell irányulnia, amelyekkel kapcsolatban a bizonyítás terhe, kötelezettsége a felekre hárul. Az előzetes időhatározó arra utal, hogy a bíróság bizonyítással összefüggő tájékoztatási kötelezettségének meg kell előznie a fél bizonyítási kötelezettsége teljesítését. A Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja írja elő, hogy a keresetlevélben fel kell tüntetni az érvényesíteni kívánt jog alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékokat, míg a Pp. 96. § (2) bekezdése szerint a bíróságnak már az idézésben el kell látni a feleket a perbeli álláshoz képest a megfelelő tájékoztatással. A per ekkori állására figyelemmel a keresetlevélben meghatározott körben, illetve általánosság szintjén mozoghat a tájékoztatás.

A felperes keresetének előterjesztésekor csatolta a **(helység neve)**-i Városi Bíróság 27.B.2023/2005/34. számú ítéletét és a **("G" Kft.)** 2003. évi mérlegbeszámolóját. A keresetlevél kézbesítését követően az alperes írásban előterjesztett ellenkérelmében az időmúlásra hivatkozva állította, hogy a követelés elévült, mellékelte a közte és **(személy 2)** között folyamatban volt perben 2009. március 30. napján készült beadványát, amelyben az engedményezési szerződésre vonatkozóan is elévülésre hivatkozott, míg az érdemi előadása szerint a felperes hozzájutott a gépkocsi és az üzletrész vételárához és az értékesítés kapcsán ÁFA bevallási kötelezettségét teljesítette. A jelen ügyben 2011. május 31. napján tartott első tárgyaláson a felek a nyilatkozataikat fenntartották, a felperes felmutatta az engedményezési szerződést és tanúként kérte meghallgatni **(személy 2)**-t az egyéni vállalkozásának működésére vonatkozóan. Az elsőfokú bíróság a tanúbizonyítás foganatosítását mellőzte és ítéletet hozott. A felperes a tárgyalás berekesztéséig nem hivatkozott arra, hogy az elévülési idő megszakadt. Bár az engedményezési szerződésnek van ilyen joghatása, azonban az elévülési idő letelte után létrejött szerződés már nem szakíthatja meg az elévült követelés bírósági érvényesítésére vonatkozó lezárult igényérvényesítési határidőt. Így az elsőfokú bíróság nem tájékoztathatta a felperest az erre vonatkozó bizonyítási kötelezettségről. Nem merült fel olyan körülmény, amelynek folytán az idéző végzésben lévő általános tájékoztatásban még nem szereplő bizonyítás vált volna szükségessé, annak ellenére, hogy a felperes az alperes elévülési kifogást tartalmazó beadványát a tárgyalást megelőzően 20 nappal előbb megismerhette. Az első tárgyalás előtt a szükséges tájékoztatás írásban megtörtént és a felek nyilatkozatát követően újabb fordulat hiányában eljárási kérdésben a további tájékoztatás szükségessége nem merült fel. Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, anyagi jogi kérdésben pedig a bíróságot tájékoztatási kötelezettség nem terheli.

A fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelően időben előadni, illetve

előterjeszteni. A fél tehát a másodfokú eljárásban nem hozhatja fel azokat a tényállításait és bizonyítékait, amelyeket az elsőfokú eljárásban meg sem kísérelt előadni, tényállításai és bizonyítékai előterjesztésével alapos ok nélkül késlekedett (Pp. 235. §).

A felperes azon fellebbezési előadása, hogy az alperes 2004. év első felében a tartozást szóban elismerte és ezt **(személy 3)** hallotta, akinek tanúkénti meghallgatását is kérte, olyan tényállításnak és bizonyítási indítványnak minősül, amelyet az elsőfokú eljárásban kellett volna előadnia és bizonyítania. A nyilatkozat és a bizonyítási indítvány elkészült voltának jogkövetkezményei a bizonyításra kötelezett felet terhelik. A másodfokú eljárásban ezen új tényállítás már nem vehető figyelembe, és az erre vonatkozó bizonyítási indítványt is mellőzni kellett.

A Ptk. 325. § (1) bekezdése alapján az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet. Az elévülési határidő leteltét követően az alanyi jog, a követelés nem szűnik meg, de az igény állapotát - a bírósági, állami úton történő kikényszerítés lehetőségét - elveszti. Az alperes kifogása folytán az elsőfokú bíróságnak először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a károsult követelése elévült-e. Vizsgálta a büntető eljárás következtében az elévülés nyugvása megszűnésének időpontját (Ptk. 326. § (2) bekezdés), illetve azt, hogy a felperes mikor került a követelése érvényesíthetőségének helyzetébe. Megállapította, hogy a felperes kártérítési igényét az üzletrészre vonatkozóan 2008. július 26. napjáig, míg a gépkocsira 2008. május 10. napjáig érvényesíthette volna. A felperes fellebbezésében az elévülés nyugvásának megszűnésére vonatkozó megállapításokat, a nyugvás megszűnésének hatályát nem kifogásolta.

A Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása - ideértve az egyezséget is -, végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése megszakítja az elévülést. Az alperes fellebbezési ellenkérelmében megalapozottan hivatkozott arra, hogy az elévülés megszakításának egyik esete sem áll fenn. **(személy 2)** jogi képviselője által az alperes jogi képviselőjéhez 2004. május 18. napján címzett levél nem minősül a felperes igényére vonatkozó teljesítésre felszólításnak, a levél ugyanis a felperes édesanyjának az alperessel szembeni igényét tartalmazza. **(személy 2)** és az alperes között folyamatban volt polgári perben a felperest 2009. március 17. napján tanúként hallgatták meg. Tanúkénti előadása sem értelmezhető teljesítésre irányuló felszólításnak akkor sem, ha az alperes jelen volt a tárgyaláson. A Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint ugyanis az olyan cselekmények alkalmasak az elévülés megszakítására, amelyek folytán a kötelezett írásban értesül arról, hogy a jogosult igényt tart követelésének kiegyenlítésére. A tárgyalási jegyzőkönyv nem minősül írásbeli értesítésnek és annak pontos tartalma sem ismert. A 2004. július 8. napján ismeretlen tettes ellen előterjesztett feljelentés és az abban általánosságban

megfogalmazott polgári jogi igény is alkalmatlan az elévülés megszakítására. A büntető iratokból nem állapítható meg, hogy a feljelentést a nyomozó hatóság az alperesnek megküldte, aki a köztudott adatok alapján meg tudta állapítani, hogy milyen jogviszonyból, illetőleg milyen tényállásból származó követelésről van szó. Az elévülési határidő letelte

után, 2009. március 17. napján kelt engedményezési szerződés akkor eredményezhette volna az elévülés újbóli megszakítását, ha az előző okok valamelyike folytán korábban, az elévülési idő megszakadt és újratezdődött volna. A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a felperesi követelés elévülése kérdésében.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdésének második fordulata szerint a lerovandó eljárási illeték összegét kerekíteni kell oly módon, hogy az 50,-Ft alatti maradékot el kell hagyni, de az 50,-Ft-ot és az azt meghaladó összeget pedig 100,-Ft-nak kell számolni. Az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárási illetéket tévesen 1000,-Ft-ra kerekítette, így azt helyesbítenni kellett.

A fentiek alapján az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú illeték helyesbítésével hagyta helyben.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képviselőjével felmerült - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdésében foglaltak szerint megállapítható - másodfokú perköltség megfizetésére. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a felperes viseli az Itv. 62. § (1) bekezdés c) pontja, a 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) és 15. §-a szerint.

S z e g e d, 2011. november hó 21. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró